

Petersburg Journaal#14

Magazine voor bewoners en ondernemers van de Oostelijke Eilanden,
De Kadijken, Czaar Peterbuurt en het Funenpark, april 2020

Dit is nummer 14 van het Petersburgjournaal. Met dit journaal willen stadsdeel Centrum en woningcorporatie Stadgenoot u op de hoogte houden van alle bouwactiviteiten en ontwikkelingen in de buurt. Het volgende nummer komt uit in de zomer van 2020.

*Laat de lente
maar komen*

2 Waar gebeurt wat?

3 Eilandenboulevard:
werken bij de woonboten

4 Hoogste punt bereikt

4 Parkeerhuis geopend

5 Omgevingscontract
Marineterrein

6 Groot onderhoud tot eind april

7 Vernieuwing Kattenburgerstraat

8 Actievoeren heeft effect

10 Een speeltuin met een verhaal

12 Denk mee over het
Wittenburgerplein

14 Uitslagen enquête

16 Tijdelijke verkeersmaatregelen

Waar gebeurt wat?

1 Eilandenboulevard

Zie voor werkzaamheden bij sommige woonboten elders deze pagina. Het Oostelijke Eilanden Festijn (OEF) dat in mei op de boulevard zou plaatsvinden, is voorlopig uitgesteld.

2 Marineterrein

Lees de ontwikkelingen op pagina 5.

3 Czaar Peterstraat

Eind 2020/begin 2021 neemt de gemeenteraad een besluit over een nieuwe fietsverbinding tussen de Sluisbuurt (Zeeburgereiland) en het oostelijk deel van het stadscentrum. Er zijn een aantal varianten: de keuze voor welke variant kan gevolgen hebben voor de herinrichting van de Czaar Peterstraat.

4 Oostenburg

Stadgenoot bouwt ongeveer 500 woningen op Oostenburg: zo'n 400 sociale huurwoningen en 100 appartementen voor middeninkomens. Op pagina 4 nieuws over het Parkeerhuis en kavel 2.

5 Zeeburgerpad

Het Zeeburgerpad is een bedrijventerrein dat gaat veranderen in een woon- en werkgebied. Omdat wonen niet in het huidige bestemmingsplan past, is nieuwe regelgeving nodig waar initiatieven aan getoetst kunnen worden.

Voor het deel van het Zeeburgerpad dat in stadsdeel Centrum ligt, is daarom een Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE) opgesteld. Dit SPvE wordt eerst in de commissie Ruimtelijke Ordening behandeld en later in de raad. Wegens het coronavirus is nog niet bekend wanneer.

www.amsterdam.nl/projecten/zeeburgerpad/transformatie/

6 Hoogte Kadijk 401

De bewoners van de Hoogte Kadijk 401 willen van de tuin een mooie en gezellige plek maken voor zowel de bewoners als de buurt. In februari was een eerste succesvolle brainstormsessie met bewoners en burens. De plannen worden nu concreet gemaakt. Heeft u groene vingers en wilt u meedoen? Neem dan contact op met Femke van Villex via: femke@villex.nl

7 Koning William

BLVG Ontwikkeling wil op de voormalige scheepswerf Koning William sociale huurstudio's realiseren voor studenten, starters en senioren. Daarnaast wil Bootservice Amsterdam een haven met ligplaatsen voor kleine elektrische boten realiseren. Een bewonersgroep, verenigd in De Wakkere Kadijkers, heeft een monumentenstatus aangevraagd voor enkele opstallen op de scheepswerf. Die procedure loopt nog.

8 Oosterspeeltuin

Op pagina's 10 en 11 staat een uitgebreid interview over de Oosterspeeltuin.

9 Touwbaanpark

De bouw van twee koppanden op de hoeken van de Nieuwe Oostenburgerstraat / Oostenburgerdwarsstraat (totaal acht woningen van ontwikkelaar Cornerstone Amsterdam II B.V.) is begonnen. De bouw duurt naar verwachting tot en met het eerste kwartaal van 2021. Daarna richt de gemeente het tweede en laatste deel van het Touwbaanpark in.

10 Fietspad Dijkgracht

Waarschijnlijk start najaar 2020 de aanleg van het wandel- en fietspad aan de Dijkgracht (tussen de VOC-kade op Oostenburg en de Mariniersbrug). Eerst vindt in mei een vleermuisonderzoek plaats. Na de zomer wordt het groen verwijderd om proefsleuven te maken voor onderzoek naar de status van de kademuur.

11 Kattenburgerstraat

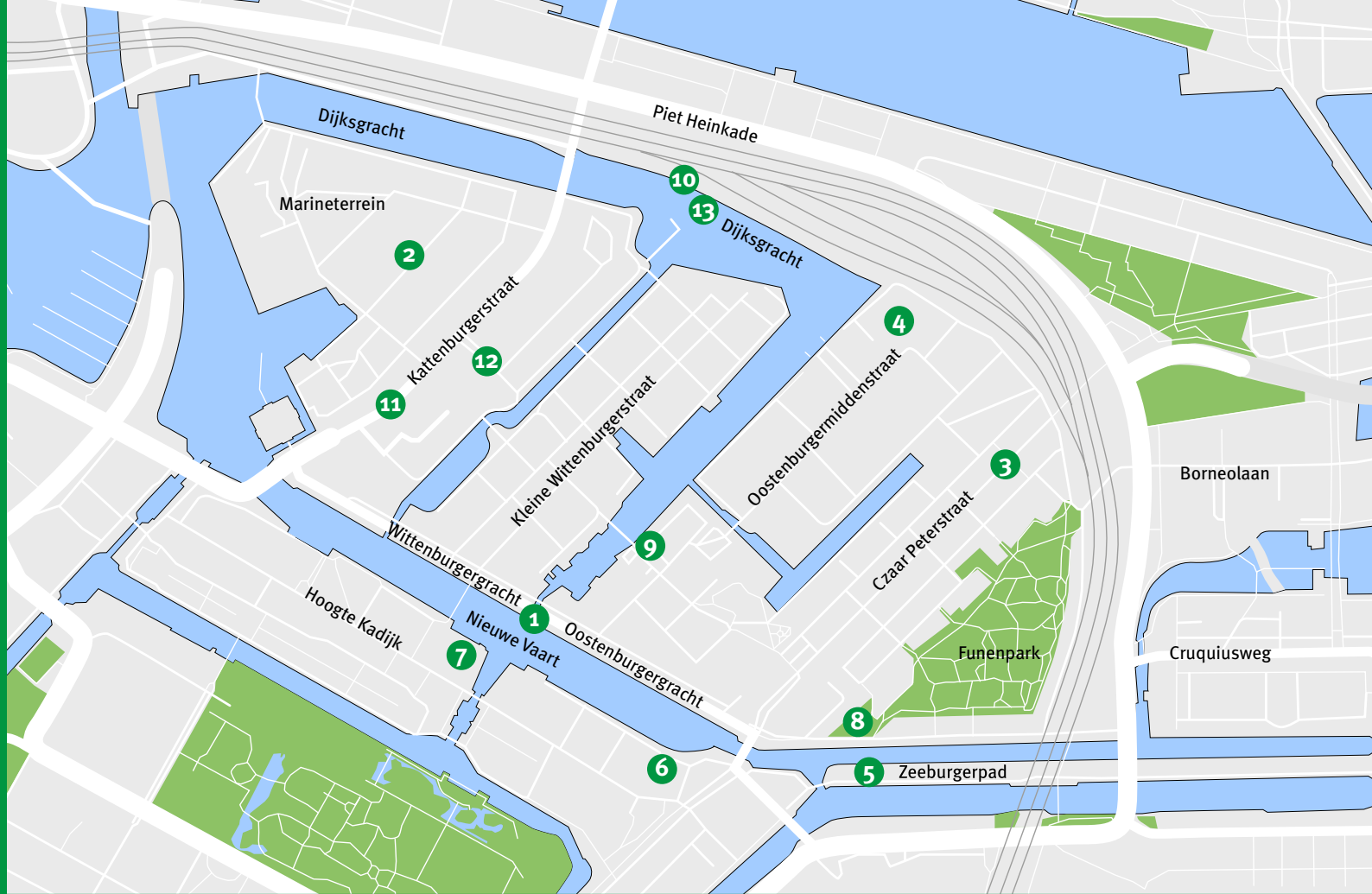
Op de Kattenburgerstraat vindt momen-

teel groot onderhoud plaats. Ook heeft de gemeente plannen voor een nieuwe inrichting en Amsterdam Autoluw. Zie voor plannen en interviews met bewoners pagina's 6, 7, 8 en 9.

12 Kattenburgerkruisstraat

Het definitief ontwerp van de Kattenburgerkruisstraat is op 10 maart door het dagelijks bestuur van het stadsdeel Centrum vastgesteld, tegelijk met de beantwoording van de inspraak. Het ontwerp is mede tot stand gekomen met enkele buurtbewoners (de zogenaamde "meedenkers"). Er wordt een aannemer gezocht die het werk gaat uitvoeren. Voor de huidige bomen in de straat is een kapvergunning aangevraagd, omdat ze in een slechte staat verkeren.

Er komen nieuwe, gezonde bomen op verbeterde grond voor terug. De planning is om najaar 2020 te starten met de werkzaamheden. Omwonenden worden tijdig geïnformeerd.

13 Ligplaatsen Dijksgracht-Oost

In het programma Varen van de gemeente zijn nieuwe maatregelen voor de passagiersvaart aangekondigd. Dat leidt tot een flexibeler gebruik van open afstaplocaties en ligplaatsen. Het aantal ligplaatsen wordt om die reden uitgebreid. Het programma Varen richt zich samen met het stadsdeel Centrum momenteel op de ontwikkeling van ligplaatsen op de Dijksgracht-Oost. De Stuurgroep Dijksgracht-Oost (bestaande uit ambtenaren en bewoners) heeft beslist dat de verzamelde inzichten nu eerst aan het bestuur (Micha Mos en Sharon Dijkma) moeten worden aangeboden.

Eilandenboulevard: werken bij de woonboten

Negen woonboten aan de Nieuwe Vaart krijgen nieuwe 'toegangsvoorzieningen'. De verwachting is dat nog voor de zomer het werk kan beginnen.

De toegangsvoorzieningen bestaan uit trappen op de helling (ook wel het talud genoemd), loopbruggen en vlanders. Het werk duurt tot medio september. Aansluitend worden in het plantseizoen tussen november 2020 en maart 2021 nieuwe bomen en struiken geplant.

Aannemer

Tot half maart lag de omgevingsvergunning voor de toegangsvoorzieningen naar de woonboten ter inzage. Dat leverde een aantal bezwaarschriften op, die op dit moment worden beantwoord. Ondertussen wordt al wel gezocht naar een aannemer die de betonnen trap, de loopbrug en de vlander kan aanleggen voor de negen deelnemende woonboten. Ook worden kabels en leidingen

gebundeld voor een nieuwe walkast, waarin alle voorzieningen samenkomen.

Eerder al – in februari en maart – is het opgekomen onkruid op het talud verwijderd, lage beplanting aangebracht en is de grond geschikt gemaakt voor het plaatsen van de nieuwe bomen.

Vragen? Omgevingsmanager Rutger de Klerk, via vernieuwen.eilandenboulevard@amsterdam.nl of 06-15050914. Of kijk op: www.amsterdam.nl/eilandenboulevard

Hoogste punt bereikt

In januari werd het hoogste punt bereikt op kavel 2 op Oostenburg. Op dit kavel bouwt Heijmans in opdracht van woningcorporatie Stadgenoot 97 sociale huurwoningen voor jongeren en 54 middensegment huurwoningen.

Dit kon niet onopgemerkt voorbijgaan. Samen met de bouwers van Heijmans, vertegenwoordigers van Stadgenoot, de architecten en andere genodigden werd dit hoogtepunt gevierd.

Voorspoedig

“Dit is het eerste gebouw op hoogte”, zegt Marien de Langen (bestuurder Stadgenoot) enthousiast. “Gebouwd in hartje Amsterdam, waar de grond veel waard is en dan tóch sociale huurwoningen. Minister Blok

zei tijdens een werkbezoek dat hij dat ‘belachelijk’ vond. Hij adviseerde de grond te verkopen en er dan dure koopwoningen op te bouwen. Maar wij zijn er juist trots op sociale huur te realiseren.”

De drie gebouwen op kavel 2 zijn ontworpen door drie jonge architectenbureaus: ArchitectuurMaken, Bureau Fraai en Laura Alvarez Architecture. De bouw verloopt inmiddels ‘voorspoedig’, aldus de projectleider. De geplande oplevering is vooralsnog vierde kwartaal 2020.

Parkeerhuis geopend

Op 17 februari werd op Oostenburg het gloednieuwe Parkeerhuis in gebruik genomen. Sindsdien is parkeren op straat op Oostenburg-Noord verboden.

Bezoekers en toekomstige bewoners van Oostenburg kunnen hun auto kwijt in het Parkeerhuis. Medewerkers van INIT parkeren in de INIT-parkeergarage en bouwers op de bouwkvellen. Op doorgaande wegen geldt een officieel stopverbod om het parkeren uit te sluiten. Handhavers kunnen boetes uitdelen en er is een wegsleepregeling. De doorgaande wegen moeten toegankelijk blijven, vooral voor de nood- en hulpdiensten. Een digitaal infobord bij de ingang geeft aan hoeveel parkeerplaatsen nog vrij zijn.

Parkeerhuis Oostenburg telt acht verdiepingen (anderhalve verdieping ondergronds, zesenhalf erboven). De ingang is aan de Dijkgracht en heeft een doorrijhoogte van 2.10 meter. In totaal zijn er 704 parkeerplaatsen, inclusief dertig plekken voor elektrische auto's. Bewoners kunnen ook een parkeerplek kopen. De reguliere parkeertarieven en abonnementstarieven zijn te vinden op www.q-park.nl

Ontwikkeling Marineterrein kan eindelijk door

Na lang beraad zijn de gemeente Amsterdam, het Rijksvastgoedbedrijf, het Atelier Rijksbouwmeester en het ministerie van Defensie het eens geworden over de ontwikkelmogelijkheden van het Marineterrein.

Er zijn op hoofdlijnen afspraken gemaakt over de omvang en locatie van de kazerne aan de noordoostzijde van het Marineterrein. Ook is afgesproken dat het sportveld – eigendom van Defensie – gezamenlijk gebruikt gaat worden door Defensie en Amsterdammers. Aanleiding van het beraad was de plotselinge aankondiging van Defensie in juni 2018, om met meer functies zichtbaar aanwezig te blijven op het Marineterrein; meer dan eerder was overeengekomen.

Hoe verder?

Nu de partijen eruit zijn, kunnen de plannen voor het Marineterrein verder vorm krijgen. Defensie blijft op het Marineterrein met een compacte kazerne, waarmee een aanzienlijke ruimte vrijkomt voor de gezamenlijke ambitie om het Marineterrein te ontwikkelen tot een innovatief, nieuw stuk stad met een mix van leren, wonen en werken, sport en recreatie.

Globale omvang en locatie verschillende functies

De volgende stap is het opstellen van een Nota van Uitgangspunten, waarin de ruimtelijke en programmatische kaders voor het hele Marineterrein verder worden vastgelegd. Bij het opstellen worden ook Amsterdammers betrokken. De verwachting is dat eind 2020 de nota vrijgegeven kan worden voor inspraak.

Op weg naar een omgevingscontract

Het Marineterrein is continu in ontwikkeling. Iedereen die erbij betrokken is, kreeg in februari de kans om op een bijzondere manier mee te denken over de toekomst van het terrein.

Ruim twintig buurtbewoners en communityleden kwamen op 27 februari 2020 op het Marineterrein bij elkaar om te brainstormen over onderwerpen als groen, bereikbaarheid, overlast, voorzieningen en participatie. Het doel was om afspraken te formuleren voor het zogeheten omgevingscontract; dat is een nieuwe, extra vorm van participatie waarin staat hoe overheden, omwonenden

en andere betrokkenen tijdens een gebiedsontwikkelingsproces - zoals die van het Marineterrein - met elkaar omgaan en rekening kunnen houden met elkaars wensen, belangen, zorgen en bezwaren.

Veel genoemd werd de wens voor het behoud van het unieke karakter van het Marineterrein en ook de betekenis van het Marineterrein als testgebied voor stedelijke oplossingen. Daarnaast werden specifieke afspraken voorgesteld zoals 'Elk kwartaal moet er een offline en online krant uitkomen met updates over de ontwikkelingen.' Of 'Bewoners en organisaties op het Marineterrein gaan onderzoeken hoe ze samen een pluktuin kunnen ontwikkelen en onderhouden.'

Vraag en antwoord

Vanwege de coronacrisis is 'Bijpraten met de buurt', de informele buurtbijeenkomst over actuele ontwikkelingen op en rond Marineterrein Amsterdam, uitgesteld. Via marineterrein.nl/vragen-antwoord/ vindt u de antwoorden op de meest gestelde vragen over de ontwikkelingen en kunt u zelf ook een vraag stellen.

Hoe verder?

De verzamelde afspraken worden verwerkt in een concept-omgevingscontract. Dit concept wordt vervolgens aangeboden aan de gemeente, die met het Rijk zal bespreken of zij hiermee kunnen en willen werken.

www.marineterrein.nl/project/organischeontwikkeling/

Alles over Kattenburgerstraat

Op de Kattenburgerstraat spelen momenteel drie onderwerpen: groot onderhoud, de toekomstige inrichting en Amsterdam Autoluw. Op de volgende vier pagina's kunt u over al deze drie onderwerpen lezen én wat een aantal bewoners vindt van Amsterdam Autoluw.

Groot onderhoud tot eind april

De onderhoudswerkzaamheden zijn in volle gang en duren naar verwachting tot eind april. De gemeente:

- vervangt de toplaag van het asfalt van de rijbaan vanwege de slechte staat. Er komt geluidsreducerend asfalt voor terug;
- treft maatregelen om het parkeren van touringcars in de Kattenburgerstraat tegen te gaan. De touringcarhalte ter hoogte van het Scheepvaartmuseum blijft wel bestaan. Deze is bedoeld voor direct in- en

uitstappen van passagiers. Naar verwachting worden deze maatregelen deze zomer uitgevoerd;

- plaatst op twee locaties in de straat ondergrondse afvalcontainers;
- maakt de oversteekplaatsen voor fietsers en voetgangers veiliger. De weg wordt hierdoor op enkele plekken smaller. Dit beperkt de rijnsnelheid van autoverkeer;
- start met een proef om regenwater op te vangen en vast te houden.

Wachten met de werkzaamheden tot de herinrichting was geen optie. Het asfalt in de Kattenburgerstraat was in slechte staat, wat onveilige situaties tot gevolg kan hebben. Bovendien staat de herinrichting van de Kattenburgerstraat pas over enkele jaren gepland. De andere werkzaamheden (parkeren touringcars, afvalcontainers, oversteekplaatsen en rainproof) worden meegenomen omdat ze nu al voor verbetering kunnen zorgen.

Agenda Autoluw

Op 23 januari is de Agenda Amsterdam Autoluw vastgesteld. Dat betekent dat de maatregel voor het aanleggen van een fietsverbinding tussen het Pontplein (Ijplein) en het Meester Visserplein (met eenrichtingsverkeer Oostertoegang) verder wordt uitgewerkt en ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. De gemeenteraad heeft daarnaast voorstellen aangenomen die betrekking hebben op de Kattenburgerstraat, zoals een onderzoek of de Kattenburgerstraat een 30 km-straat kan worden en of de snorfiets naar de rijbaan kan. Ook hebben bewoners aan de gemeente gevraagd te onderzoeken of de Kattenburgerstraat eenrichtingsverkeer kan worden. Deze onderzoeken worden op dit moment uitgevoerd. Streven is de uitkomsten te presenteren tijdens een volgende informatiebijeenkomst en die in de besluitvorming mee te nemen.

Micha Mos, dagelijks bestuurder Amsterdam centrum: "Autoluw is het middel, ruimte voor mensen is het doel. We willen een stad waar je rustig kan lopen, waar een speeltuin neergezet kan worden, waar je je fiets kunt parkeren en mensen met een rollator zich ook kunnen voortbewegen. Daarvoor moeten parkeerplekken en auto's wijken. Bewoners, ook van

Kattenburg, zullen merken dat er ruimte voor voetgangers, rollators of fietsen ontstaat waar dat eerder niet was. Wel heeft en zal de Kattenburgerstraat een belangrijke rol blijven spelen in de ontsluiting van de binnenstad. In de agenda Autoluw zijn maatregelen opgenomen die het verkeer gefaseerd verminderen. In de Kattenburgerstraat nemen we vooruitlopend op deze afname al een aantal maatregelen om in de toekomst het verkeer veiliger en met minder overlast af te wikkelen. Samen met bewoners willen we tot een optimale nieuwe inrichting van de straat komen."

Vernieuwing Kattenburgerstraat

variant A

variant B

variant A

variant B

De gemeente wil de Kattenburgerstraat opnieuw inrichten. Omdat de bestaande monumentale brug over de Dijksgracht en de tunnel onder het spoor nogal smal zijn voor al het verkeer, is het plan om een extra brug en tunnel voor voetgangers en fietsers te realiseren.

Door de komst van deze brug en tunnel is het mogelijk om het kruispunt met de Piet Heinkade te verbeteren. Dit komt de verkeersveiligheid en doorstroming ten goede.

Op dit moment bekijkt de gemeente waar precies de spooronderdoorgang en de brug naast de Mariniersbrug moeten komen. Dit hangt mede af van ondergrondse kabels en leidingen, de beschermde rijksmonumentale Mariniersbrug en de veilige aansluiting op de Kattenburgerstraat en Piet Heinkade.

Treinrijke periodes

Om de spooronderdoorgang te kunnen bouwen, zijn treinrijke periodes nodig. Komende jaren heeft ProRail op verschillende momenten treinrijke periodes georganiseerd voor werkzaamheden aan het spoor. Amsterdam heeft ProRail gevraagd om de bouw van de spooronderdoorgang plaats te laten vinden in deze treinrijke periodes. Deze vinden plaats tussen 2023 en 2026. De bouw van de brug volgt de planning van de tunnel.

Varianten

Daarnaast kijkt de gemeente samen met bewoners naar een nieuwe inrichting van de Kattenburgerstraat. Een inrichting die zorgt dat bewoners, ondanks toenemend verkeer, minder overlast ervaren dan nu. Een straat waar minder hard wordt gereden, waar je veiliger kunt oversteken. Daarvoor heeft de gemeente twee ontwerpen uitgewerkt, waarbij een groot deel van de bomen behouden kan blijven. Een variant waarbij de rijbaan 7 meter opschuift (variant A) en een variant waarbij de rijbaan ruim 2 meter opschuift (variant B).

Een veel smallere Kattenburgerstraat in 1930. Links het Marinecomplex, rechts het Kattenburgerplein. Foto Stadsarchief/ANEFO

Informatiebijeenkomst uitgesteld

De informatiebijeenkomst om bewoners bij te praten, is uitgesteld vanwege het coronavirus. De bijeenkomst zou gaan over luchtkwaliteit, geluid, groen, de Piet Heinkade, verkeersanalyses, woningkwaliteit en de nota van uitgangspunten voor de nieuwe inrichting van de Kattenburgerstraat. Nog niet bekend is wanneer de bijeenkomst wel zal plaatsvinden.

www.amsterdam.nl/projecten/kattenburgerstraat

Actievoeren heeft effect

Buurbewoners Marlou Visser & Lars Duursma zijn de aanjagers van een aantal protestacties tegen de plannen van Amsterdam Autoluw; plannen die resulteren in een verkeerstoename van minimaal 30% op de Kattenburgerstraat. De acties lijken succes te hebben. Marlou en Lars over de stand van zaken.

“De acties zijn massaal bezocht”, zegt Marlou aan een tafeltje in het restaurant Homeland. “Ze hebben onder meer het effect gehad dat er nu een aantal moties zijn aangenomen. De status van de weg wordt afgewaardeerd en er vinden onderzoeken plaats naar een 30-km-zone, snorfietzers op de rijbaan en een fietspad over het water bij de Oostertoegang. We hopen zo snel mogelijk de uitslagen te krijgen: alles op tafel en transparant. We zijn nu ook elke twee, drie weken in gesprek met de gemeente en stadsdeelbestuurder Micha Mos.”

Ontwerpfout

“We zijn blij dat we door die acties serieus worden genomen”, vult Lars aan. “De gemeenteraad heeft ons heeft gehoord. De raadsvergadering in januari ging vooral over de Kattenburgerstraat. Maar het gaat niet alleen om ons. Ook andere straten dreigen het slachtoffer worden van deze plannen. Zoals Autoluw nu is opgezet, wordt de overlast meer verplaatst dan teruggebracht. Mede daarom hebben we ons aangesloten bij het platform Autoluw.nu! Hier pleiten bewonersorganisaties voor minder doorgaand verkeer en 30 km in de hele stad. Daar heeft iedereen baat bij. En je voorkomt dat straten

tegen elkaar worden uitgespeeld. Voor alle duidelijkheid: er gebeuren absoluut ook goede dingen op het gebied van luchtkwaliteit. Maar als je echt gelooft dat schone lucht belangrijk is, je ambitie is om iets aan leefbaarheid te doen, dat moet je er toch op z'n minst zorgen dat niemand erop achteruitgaat. In deze situatie krijgen juist de mensen die al last van hebben van het

verkeer, er 30% extra verkeer bij. Dat is een ontwerpfout en mag niet gebeuren.”

Kwetsbaar

Marlou: “Onze verontwaardiging zit vooral in de opeenstapeling van de overlast die hier voor de deur staat. Niet alleen 30% extra autoverkeer vanwege Autoluw, het zijn ook touringcars die moeten omrijden via de Kattenburgerstraat, zwaar vrachtverkeer, nachtstalling rondvaartboten. Ik heb niet het idee dat ambtenaren – maar ook het stadsbestuur – daarover hebben nagedacht.

Daar komt bij dat dit een kwetsbare wijk is, met slecht geïsoleerde woningen, poreuze gevels, vochtproblemen en veel astmagevallen. Naast gezondheidsproblemen zien wij ook een link met veiligheid op de Oostelijke Eilanden. Het hangt allemaal met elkaar samen.

Op het moment dat mensen niet meer op het balkon kunnen zitten en toezicht kunnen houden omdat daar een hele drukke weg is, is dat niet bevorderlijk voor de sociale veiligheid. Je krijgt meer criminaliteit, meer mensen die wegtrekken. De acties hebben ervoor gezorgd dat de wethouders sociale veiligheid en verkeersveiligheid de zaak hopelijk overkoepelend gaan bekijken. Dat was voorheen gescheiden.”

Hebben jullie er vertrouwen in?

“We zijn er nog lang niet”, zucht Lars. “Kijk naar de toekomst: ProRail heeft tot 2029 werk aan de Oostertoegang. Als de Oostertoegang die periode dichtgaat of eenrichtingsverkeer wordt, én de Piet Heintunnel in 2021 tegelijk een jaar dichtgaat, wordt de Kattenburgerstraat één grote puinhoop.” “Tien jaar is eigenlijk te ver weg”, benadrukt Marlou. “We willen tussen nu en de komende vijf, zes jaar een omgeving hebben die leefbaarder wordt. Dáár knokken we voor. Ik heb er wel gepast vertrouwen in. Anders heb ik hier de energie niet voor. Ik wil blijven geloven in dat we een verschil kunnen maken.”

Autoluw prima, maar dan beter

Gerard Hulst woont ruim veertig jaar op de Prins Hendrikkade en is blij dat deze drukke verkeersader autoluwer wordt. “Maar dat hoeft niet ten koste van de Kattenburgerstraat te gaan.”

“Het verplaatsen van het verkeer is niet het oplossen van het probleem, maar het verschuiven ervan”, laat Gerard weten. “Ik snap donders goed dat de Kattenburgers dat niet zien zitten. Dat zou ik zelf ook niet doen. Dus als Kattenburgers daaronder zouden moeten lijden, vind ik dat geen goed idee.”

Verbetering

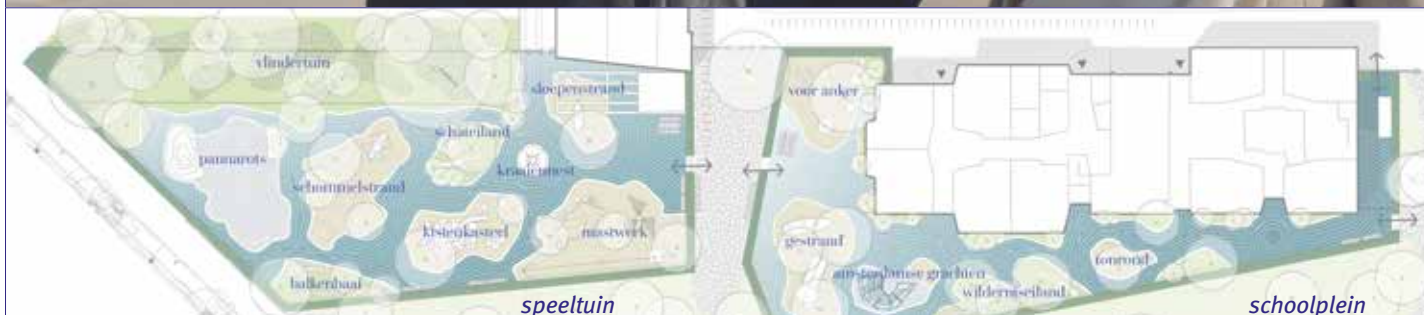
Gerard is lid van de bewonersgroep Prins Hendrikkade, die samen met veertig andere (bewoners)organisaties deel uitmaakt van het platform Autoluw.Nu! “Ik draag het idee van autoluw en ben een groot voorstander van 30 kilometer voor het hele centrum. Het is inmiddels zo druk geworden, dat je wel keuzes moet maken. Zo vind ik het een hele vooruitgang dat die

secundaire weg op de Prins Hendrikkade is weggehaald. Het is echt een verbetering dat al die auto’s – ook mijn eigen auto – niet meer voor de deur staan. Dat heb ik er graag voor over. Er is nu meer ruimte voor fietsers en voetgangers; dat zou centraal moeten staan. Dus niet het verplaatsen van een verkeersstroom om die in stand te houden. Autoluw betekent voor mij dat er substantieel minder auto’s in de hele binnenstad komen.”

Hoe zie je dat voor je?

Gerard: “Dat kan op veel manieren. Als je ziet hoeveel toeristen dwars door de binnenstad rijden, doorgaand verkeer... waar is dat voor nodig? Breng rond de ringweg een aantal kiss-and-ride-achtige dingen aan, waar mensen kunnen parkeren en dan verder reizen met de tram. En doe iets aan die gekkigheid, die kleine pakjes die rondgebracht worden... dat is toch onzin dat die allemaal met aparte auto’s de stad in moeten? En waarom al die bussen als er een metro ligt?”

Het heeft wat jaren geduurd, maar dan heb je ook wat: de toekomstige speeltuin in het Funenpark. Projectmanager Kees Bes & ingenieur Barbara Dopper (Witteveen+Bos) blikken terug en vooruit op de realisatie van deze bijzondere speeltuin, die uniek is in Nederland.

Waarom heeft het zo lang geduurd?

“Omdat we eerst een bezwaarperiode hebben gehad”, begint Kees. “De speeltuin zou eerst in het verlengde staan van de school – op deze plek heeft altijd in het bestemmingsplan een speeltuin gestaan – maar daar is bezwaar tegen gemaakt door enkele nieuwe bewoners van gebouw Katharina. Er volgde een hele discussie over geluidsoverlast. Met als resultaat dat de speeltuin twaalf meter is opgeschoven.”

Spannend

“Wat ook veel tijd kostte, was het ontwerp van de speeltuin veilig maken”, vult Barbara aan. “Tijdens een ontwerpsessie konden kinderen van de BOE-school met ideeën voor de speeltuin komen. Landschapsarchitect Bram Breedveld verwerkte die ideeën in een ontwerp. Vervolgens hebben wij als ingenieursbureau met een extern specialist voor speeltoestellen alle risico’s per toestel in kaart gebracht.”

Kees: “Het is soms een dilemma: je wilt het spannend houden voor kinderen, maar het moet ook veilig zijn. Je moet kinderen van buiten kunnen zien, gaten niet te groot maken, ze mogen niet klem komen te zitten, valafstanden niet te groot... Het zijn continu afwegingen.”

Barbara: “Niet alles in het ontwerp heeft stand kunnen houden. Zo stonden op één eiland te veel toestellen. Met het risico dat als je van het ene toestel afvalt, je op een ander toestel kan vallen – dat mag dus niet volgens het Attractiebesluit, de wet voor speeltoestellen. Daar staat bijvoorbeeld ook in dat een kind zich niet mag openhalen aan splinters van houten speeltoestellen. We moesten dingen schrappen, zoals de kabelbaan. De kabelbaan was een wens van de kinderen, maar die nam qua valbreedte zoveel ruimte in beslag, dat we geen speeltuin meer zouden overhouden. Andere toestellen en speeleilandjes hebben we moeten aanpassen. Elk toestel had zo zijn eigen problematiek.”

Prestigeproject

Ook de aanbesteding om de speeltoestellen door een aannemer te laten maken, kostte veel tijd. “Wij hebben een prestigeproject, dachten we”, vervolgt Barbara. “Iedereen wil dit bouwen! Maar dat viel dus tegen. Veel bedrijven die speeltoestellen maken, durven dit helemaal niet te maken. Zij zagen vooral de risico’s.”

Kees: “Dat was het fascinerende eraan. We hadden vijf aannemers uitgenodigd. Vier zeiden dankjewel, één heeft ‘m aangenomen, maar die was veel te duur. Als er veel risico in een project zit, dan

speeltuin met een verhaal

Kistenkasteel (onder voorbehoud)

zie je dat terug in de prijs. Daarop hebben we gesprekken gevoerd en met de aannemer het volgende afgesproken: hij maakt eerst een technisch dossier en laat dat keuren door het Keurmerkinstituut. Op het moment dat het instituut 'ja' zegt, krijgt hij van ons een 'go' om de speeltuin en de speeltoestellen daadwerkelijk te maken, precies zoals ze op tekening staan. Daarmee wordt zijn risico kleiner en wordt het risico deels gedragen door de gemeente. Daardoor kan de aannemer het voor een lager bedrag maken. Al met al kost de realisatie van de speeltuin 1,3 miljoen euro."

Hoe verder?

Kees: "Ik ga ervanuit dat we 1 april 2020 groen licht krijgen van het keurmerkinstituut. Daarna gaan we aan de slag met het produceren van de speeltoestellen."

Barbara: "De voorlopige planning is dat de aannemer in mei met de voorbereidingen begint: het terrein opruimen, de betonnen randen van de eilanden maken, de fundering voor de speeltoestellen aanleggen en de gietvloer aanleggen."

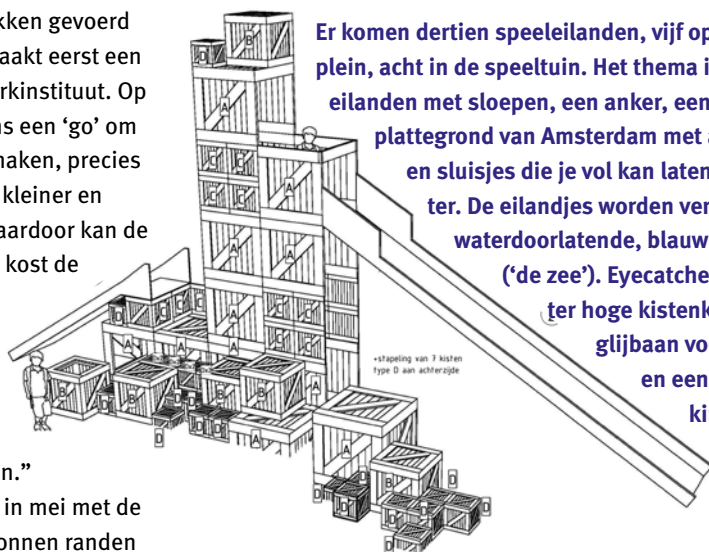
Kees: "De eilanden moeten klaar zijn op het moment dat de speeltoestellen arriveren. Het plaatsen zelf gaat relatief snel. We maken eerst de speeltuin. Dan demonteren we de oude speeltuin en gaan we de buitenruimte voor de school maken."

Barbara: "Na oplevering volgt een keuring van de speeltoestellen door de GGD. Mocht er nog iets zijn, dan wordt dat aangepast."

Kan de GGD niet in eerder stadium die speeltoestellen keuren?

Barbara: "Nee, dat mag dus niet. Je wilt geen verstrengeling, maar een echt onafhankelijke keuring. De GGD kijkt naar dezelfde aspecten als het Keurmerkinstituut. We verwachten daarom niet dat ze

Er komen dertien speeleilanden, vijf op het schoolplein, acht in de speeltuin. Het thema is VOC. Er zijn eilanden met sloepen, een anker, een windroos, een plattegrond van Amsterdam met al zijn grachten en sluisjes die je vol kan laten lopen met water. De eilandjes worden verbonden door een waterdoorlatende, blauwe rubberen vloer ('de zee'). Eyecatcher is het zes meter hoge kistenkasteel, met een glijbaan voor de kleintjes en een voor de grotere kinderen.

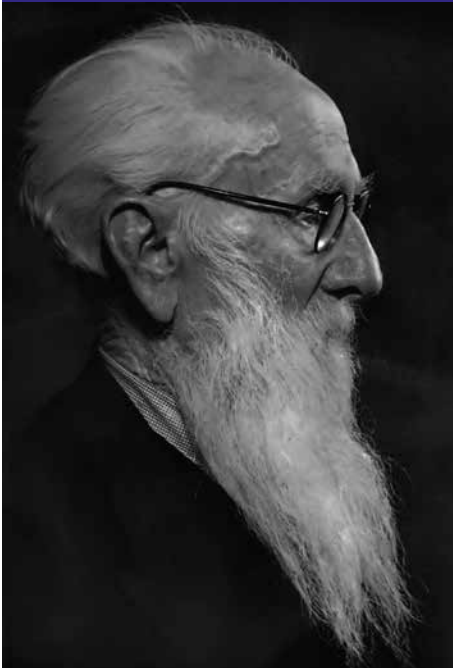
iets afkeuren. Maar je weet nooit: de speeltoestellen zijn helemaal nieuw ontworpen. We hebben geen referenties. Dat maakt het wel iets uitdagender."

Kees: "We hopen in principe op 1 september klaar te zijn. Daarna planten we de nieuwe bomen, waaronder ook een klimboom. Er komt een hoog hek om de speeltuin en het schoolplein, zodat kleine kinderen er niet uit kunnen klimmen. Daarna wordt het laatste stukje Funenpark met flagstones aangelegd."

"Met alle uitdagingen is het zo gaaf dat dit er nu echt komt", besluit Barbara. "Met alle weerstand was een standaard speeltuin met wipkippen uit de catalogus veel makkelijker geweest. Maar ik ben blij dat we dit hebben doorgezet."

>> Vervolg van pag 11

De speeltuinman van Wittenburg

In 1902 werd de speeltuin op de hoek van de Czaar Peterstraat en de Blankenstraat geopend. Oprichter was de Fries Uilke Jans Klaren (1852-1947). Als vader van negen kinderen woonde hij in een eenvoudige arbeiderswoning aan de Bootstraat 10 op Wittenburg.

Klaren wilde iets doen aan de gebrekkige omstandigheden waarin arbeiderskinderen opgroeiden. Een speeltuin zou deze kinderen gezonde speelruimte geven en baldadigheid tegengaan. Speelplaatsen werden tot die tijd gefinancierd door de goeode burgerij, al waren deze vaak slecht onderhouden. Het lukte Klaren niet de welgestelden over te halen een speeltuin op de Oostelijke Eilanden te vestigen. Ook ergerde hij zich aan de neerbuigende houding van de goeode burgerij tegenover de arbeiders. Zodoende richtte hij in 1900 de Oosterspeeltuinvereniging op. Een speeltuin, beheerd door de buurtbewoners zelf – een primeur in Nederland. Binnen het jaar waren er meer dan 1500 leden, allen buurtbewoners. Twee jaar later opende de Oosterspeeltuin, met “Vader Klaren” als voorzitter.

Veel Wittenburgers vinden het Wittenburgerplein (officieel Marie Altelaarplein) “niet levendig”. Het is de plek waar zij zich het meest onveilig voelen op het eiland. Als reactie heeft de gemeentelijke dienst Ruimte & Duurzaamheid een ‘ruimtelijke analyse’ uitgevoerd op heel Wittenburg en specifiek het Wittenburgerplein. De resultaten zouden worden toegelicht tijdens een bewonersavond op 16 april, maar die is uitgesteld vanwege het coronavirus.

Denk mee over het

De bewonersavond volgt nog wel om praktische redenen: de Grote en Kleine Wittenburgerstraat krijgen in 2021/2022 groot onderhoud. Een mooie gelegenheid dus om ook het plein aan te passen.

Workshops

Voor het maken van de ruimtelijke analyse zijn workshops gehouden onder bewoners (in 2018) en onder professionals (in 2019). Er werden ideeën bedacht om Wittenburg en het plein een prettiger plek te maken. Dit gebeurde aan de hand van een aantal vragen:

- Wat is de invloed van de openbare ruimte op de gevoelens van onveiligheid?
- Hoe wordt de openbare ruimte nu gebruikt?
- Wat zou de positie van Wittenburg moeten zijn in relatie tot de ontwikkelingen op Oostenburg en het Marineterrein? Moet

Wittenburg qua bebouwing en programma aansluiten op die andere gebieden, of moet Wittenburg vooral het relatief rustige woongebied blijven wat het nu is?

- Hoe kunnen we openbare en groene ruimtes op Wittenburg verbeteren en welke vorm van bebouwing zou een waardevolle toevoeging op het Wittenburgerplein kunnen zijn?

Tijdens de workshops werden de volgende ideeën genoemd:

Over heel Wittenburg

- Voeg identiteit toe aan de plekken in de openbare ruimte.
- Maak verbinding met de huidige (en nieuwe) functies, met name die van Oostenburg.
- Maak verbinding met het water.

Prettig en veilig wonen voor 55-plussers

De infomarkt voor 55-plussers die op 19 mei in de Oosterkerk zou plaatsvinden, is uitgesteld. Stadsdeel Centrum hoopt deze infomarkt alsnog in het najaar te kunnen organiseren. Het thema zal zijn ‘Prettig & Veilig Wonen’, met als voornaamste doel ouderen te wijzen op de regelingen ‘van hoog naar laag’ (verhuizen naar woning op

begane grond) en ‘van groot naar beter’ (grote sociale huurwoning inruilen voor een kleinere). Daarnaast komt er ook info over aanpassingen aan huis, waardoor mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen, en allerlei workshops over bijvoorbeeld valpreventie, brandveiligheid, voorkomen van inbraak en meer.

Wittenburgerplein

- Maak een oost-westverbinding (zorg voor een 'leuke route').
- Zorg voor beweging 'het eiland op' naar achter, met een 'trekker op de kop' – daar zou het pand van de Amsterdamse School voor kunnen zorgen. Dit zorgt voor meer noord-zuid beweging en daarmee levendigheid op Wittenburg.
- Openbreken van de (voor-) en achtertuinten om meer verbinding met de openbare ruimte te krijgen.

Over het Wittenburgerplein

- Maak meer verbinding vanuit De Witte Boei en de Oosterkerk met het plein.
- Regel een marktje op het plein.
- Zet in op beweging op het plein. Diagonalen zijn nu niet mogelijk, doordat de randen grotendeels zijn dichtgezet (met parkeren, struiken en een hek).
- Zet in op beleving van de plek.
- Het plein is hard, grijs, eenzijdig, onveilig materiaal voor ouderen.

Programma

Wanneer de bewonersavond zal plaatsvinden, is nog niet bekend. Het programma wel: de bewonersavond zal beginnen met een toelichting van de ruimtelijke analyse. Daarna wordt per onderdeel bekeken wat bewoners vinden van de eerder opgehaalde informatie, en of zij zich in deze informatie herkennen.

Subsidie voor groene initiatieven

Bewoners van de Oostelijke Eilanden kunnen nog steeds groeninitiatieven aanmelden. Belangrijk is dat initiatiefnemers zelf een plan hebben. Het stadsdeel bepaalt de haalbaarheid en bekijkt samen met bewoners of het initiatief concreet kan worden, en zo ja, wat er hiervoor nodig is van zowel stadsdeel als initiatiefnemer.

i Aanmelden kan via:
danny.konings@amsterdam.nl

Wat vindt u van... het Petersburgjournaal?

Uitslagen enquête

Beste bewoners, allereerst hartelijk dank voor het invullen van de enquête! We hebben in totaal 123 formulieren ontvangen. U waardeert het Petersburgjournaal gemiddeld met een 8,4 en dat is natuurlijk een prachtig rapportcijfer. Ook uw suggesties om het blad nog beter te maken, nemen we ter harte. We hopen hier met Petersburgjournaal #14 een aanzet voor te doen. De enquêteresultaten kunt u – samengevat – teruglezen op deze pagina's.

Twee scores uitgelicht:

Vindt u het blad betrouwbaar?

0-1-2-3	-	8	50
4	1	9	24
5	-	10	21
6	2		
7	15	Gemiddeld: 8,4	

- Een 7: het is nu eenmaal geschreven vanuit het perspectief van het stadsdeel, in "mooie plannentaal".
- Een 8: ga uit van betrouwbaarheid.
- Een 4 door betrokkenheid Stadgenoot als commerciële partij met belangen.
- Ik heb geen reden om te twijfelen aan de oprechtheid; prettig te lezen en nuttige informatie, leuk van layout.
- Een 8: censuur?

Vindt u de taal begrijpelijk?

Slecht	0	0%
Matig	0	0%
Gewoon	12	10%
Goed	70	59%
Uitstekend	37	31%

- Kleine letters voorpagina GROTER/ data/ tijden vetgedrukt.
- Nul taalfouten (z.o.z.) "Oostenkerk".
- Nog meer eenvoudige taal, vooral mbt waar gebeurt wat/minder jargon zoals "valbeveiliging, talud".

Wat mist u in het blad?

- Een agenda met evenementen, activiteiten (ook voor kinderen), leuke feestjes, bijeenkomsten, markten en kleinschalige werkinitiatieven om aan deel te nemen
- Het tegengeluid, kritische blik (zoals in '1018' wel staat).
- Ik mis de actie Kattenburgerstraat die door bewoners is georganiseerd tegen de verkeerstoename! Graag complete info.- Waar je terecht kunt voor inspraak.
- Wanneer de speeltuin er is.
- Vragen over veiligheid (allerlei soorten).
- Subsidies die bewoners privé kunnen aanvragen (voor buurtactiviteiten).
- De achtergronden van bepaalde beslissingen (+ de personen daarachter).
- Samenstelling eilanden: rijk-arm, opleiding.
- Integrale inpassing in woonbeleid.
- Vooral alternatieven voor de gemene plannen van B&W.
- Kunst, bv over het verplaatsen van standbeelden in de openbare ruimte. Nieuwe plaats van Mbulu Ngulu is top!
- Natuur in onze wijk: groen, bijen, watervogels.
- Aandacht voor problemen zoals zwerfvuil.
- Een inhoudsopgave.
- Ik mis kritische follow up over het toch verplaatsen (na jarenlang overleg en beloftes) van mijn gehandicaptenparkeerplaats (Kattenburgergracht). Nu staan er laad- en kluswagens op mijn stoep en rijden tegen het fietspad in. Ik kan niet meer zelfstandig naar mijn Volvo. Ook mis ik kritische noten over het zomaar rooien van 2 grote volwassen bomen aan de oever tegenover Kattenburgergracht 3 en 5, de afvalcontainers die onbereikbaar zijn voor gehandicapten (geen ruimte op de stoep ervoor) en de te hoge brievenbus voor rolstoelers.
- Info over ontmoeting: yoga, sport, cultuur,

zang, dans.

- Iets meer Hoogte/Laagte Kadijk, Dock betrekken.
- Bonacties met (milieu)winkels en meer geschiedenis, aardrijkskunde en biologie.
- Meer aandacht voor goede doelen in de buurt, groenvoorzieningen en aanpassingen, duurzaamheid, groen/ parkeren/verkeer.
 1. Ontwikkeling Zeeburgerpad;
 2. S.v.p. nieuws over Van Gendthallen en wat er gaat gebeuren met het INIT-gebouw als de Stadsreiniging en de kranten uit het gebouw gaan.

Suggesties en opmerkingen

Complimenten

- Lekker houden zo!
- Ga vooral zo door!
- Heel goed dat de buurt op deze manier wordt geïnformeerd.
- Misschien ook al iets meer richten op leeftijd 30-40 jaar
- Het is prima.
- Houd vast aan korte artikelen.
- Uitgebreidere artikelen.
- Heerlijk blad!
- Fijn naast 1018 nog een blad over de wijk/bouw te hebben.
- Ik lees het journaal met veel plezier.

- Succes!
- Waardevolle aanvulling!
- Ik word blij als ik het op mijn postbus zie.
- Leuke manier om buurt op de hoogte te houden.
- Respect en complimenten voor redactie en medewerkers.
- Supergoede info over ontwikkelingen.
- Ik vind het een interessant blad over de buurt en kijk er naar uit en lees het graag.
- Goed blad houdt de mens op de hoogte.
- Het praktische karakter en de vele foto's spreken mij erg aan. Ook de soort papier.
- Vind het zeer informatief en goede kaarten!!
- Leuk blad. Mooie foto's.
- Fijn blad die de bewoner verbindt en op de hoogte houdt.
- Regelmaat (kwartaal) van verschijnen = prettig.
- Draagt bij aan cohesie + buurtgevoel + fijne informatieve voorziening.
- Blijft u ons alstublieft informeren. Hulde!
- Ik heb al twee kranten en toch lees ik met plezier 't 'journaal'.
- Nu de Echo stopt: meer nieuws in het Petersburgjournaal.
- Het moet blijven bestaan.
- Waar gebeurt wat kan uitgebreider.
- Goed initiatief!!
- De sociale component van PBJ geeft me een gevoel van trots over mijn buurt.
- Blad mag iets dikker! Meer leesplezier.
- Hogere verschijningsfrequentie.
- Ik vind de papierkeuze ook fijn; stevig.

Fuseren of digitaliseren

- Er is ook al een buurtkrant. Laat dit gewoon alleen over bouwzaken gaan, en niet ook nog over gezellige dingen. Minder magazine, meer info. 1 dubbelgevouwen A3 is voldoende.
- Eigenlijk zie ik niet in waarom dit een eigen journaal moet zijn want het kan ook in ons buurtblad 1018 vermeld worden. En jammer

- dat mensen van de Kadijken het blad niet ontvangen. Zij vallen overal buiten.
- Koop ipv dit blad een aantal pagina's in de buurtkrant. Win-win!
- Ik zie overlap met andere huis-aan-huisbladen. Fuseer met 1018. Samen kan je meer doen dan los. Groet en succes (smiley) P.S.: Let op te positieve juichtoon van de gemeente. Het kunstwerk met putdeksels kostte veel €€ en is nu weer weg. Zonde van het geld.
- Het ziet er prachtig uit maar ik lees het niet. Ik ontvang hem liever niet.
- Gaat vrijwel rechtstreeks de papierbak in.
- Zonde van het papier om dit naar iedereen te sturen. Zou beter met inschrijving kunnen werken.
- Indien het er nog niet is een digitale versie.
- Via de e-mail. Beter voor milieu en toegankelijker.
- Niet meer van deze tijd – beter als website houden.
- Dunner papier.

Kritische noten

- Kritische opmerkingen uit de buurt.
- Niet alleen promotie van gemeentebesluiten maar ook ruimte voor tegengeluid!
- De ontwikkelingen worden zeer positief 'geframed', de keerzijde ontbreekt.
- Weinig kritisch op beleid B&W.
- Mag het iets minder "gezellig" en positief zijn? Neutrale berichtgeving graag.
- Maak er een magazine van waarin burgers serieus genomen worden en niet alleen maar gehoord worden omdat dat nu eenmaal moet.

Bewoners aan het woord

- Minstens twee pagina's voor bewoners.
- Meer interviews met bewoners en (nieuwe)

ondernemers.

- Ruimte voor het bewonersverhaal want bij alle bouwwerkzaamheden (lawaai enz) worden de omwonenden (nog) niet gecompenseerd!
- Vraag bewoners verhalen over hun straat te vertellen, leuke anekdotes en zo.
- Item geschiedenis 1018, markante panden, personen etc.
- Historische stukken over de buurt, geschiedenis over verborgen schoonheden.
- Meer winkeliers aan het woord, ontwikkelingen in aanbod van winkels.

Overig:

- Blijf actueel, iets over nieuw winkelaanbod of horeca, chocolade- en schelpenmuseum Czaar Peterstraat, Sluisbuurt fietspad.
- Geef stadsdeel Centrum iets meer een 'gezicht': wie bepaalt het beleid, waarom worden bepaalde keuzes gemaakt?
- Betrek meerdere woningbouwcorporaties bij de uitgave.
- puzzel(s)!
- Ik vind de naam onbegrijpelijk. Ik woon niet in Petersburg.

Prijswinnaars enquête

Aan het terugsturen van ingevulde enquêteformulieren was een prijsvraag verbonden.

De winnaars zouden eerst bekendgemaakt worden tijdens de nieuwjaarsreceptie in de Oosterkerk, maar dat ging om organisatorische redenen niet door. De volgende tien bewoners hebben een bioscoopbon ter waarde van € 25,00 gewonnen: Andrea Janssen, Monique Aartsen, A Kruger, Linda den Braven, Hansje Vijselaar, Marlies Rouweler, Vilma Henkelman, Nienke vd Waal, Huisman en Bibejan Lansink.

Let op!

Tijdelijke verkeersmaatregelen

In februari is een aantal tijdelijke maatregelen getroffen om de verkeersveiligheid bij de Oosterkerk te vergroten. Dit naar aanleiding van klachten over een onveilige situatie bij de oversteekplaats bij de Oosterkerk.

Deze situatie ontstaat op het moment dat bus 22 (richting Scheepvaartmuseum) ter hoogte van de Oosterkerk halteert en de automobilisten daarachter besluiten de stilstaande bus in te halen. Zij doen dit tegen het verkeer in over de verkeerde weghelft, waarmee ze overstekende fietsers en voetgangers (onaangenaam) verrassen – die zien de auto's pas op het laatste moment omdat de bus het zicht belemmerd.

Inhaalverbod

De Werkgroep Blackspots Amsterdam (WBA) is om advies gevraagd. Deze kwam met de volgende, tijdelijke maatregelen:

- Vlak voor de bewuste bushalte is een geel bord geplaatst met “verboden in te halen”.
- Vanaf de Pelikaanbrug zien fietsers de waarschuwendende woorden LET OP op straat.
- Aan weerszijden van de rammelstrook op de middenberm is een doorgetrokken streep aangebracht.
- Op de rijbanen voor auto's zijn verplichte rijrichtingen (pijlen) aangebracht.

De tijdelijke maatregelen zijn in februari 2020 uitgevoerd. De Verkeerscommissie heeft vier maanden de tijd om over definitieve besluiten na te denken.

Laden en lossen? Niet op de stoep!

Sinds de oplevering van de Eilandenboulevard is er meer ruimte voor fietsers en voetgangers bijgekomen. Op sommige plekken is de stoep zelfs 5,5 meter breed. Helaas gebruiken sommige toeleveranciers deze breedte om hun bedrijfswagen of vrachtauto te laden of te lossen.

Veel toeleveranciers denken dat dit mag, omdat ze een zogenaamde RVV-ontheffing hebben. Een RVV-ontheffing geeft iemand het recht om op de stoep te mogen staan als het echt niet anders kan. Uit onderzoek blijkt echter dat er van deze ontheffing veel misbruik wordt gemaakt. Zo wordt er ook op de stoep als er laad- en losplekken vrij zijn. Probleem is dat de stoep niet berekend is op zoveel bedrijfswagens. De mooie boulevard verandert op deze manier in een hobbelige, verzakte straat, en dat zou zonde zijn.

Foto: Sonja van Meir

Vragen, opmerkingen?

Heeft u vragen, suggesties of opmerkingen naar aanleiding van dit jaartal? Neem dan contact op met Danny Konings, gebiedsmakelaar Centrum Oost via Danny.konings@amsterdam.nl of 06-1853 1440. Of mail naar: communicatie@centrum.amsterdam.nl (onder vermelding van Petersburgjournaal).

Colofon

Het Petersburgjournaal is een uitgave van stadsdeel Centrum met medewerking van woningcorporatie Stadgenoot. Dit jaartal is ook te zien op: amsterdam.nl/eilandenboulevard

Eindredactie Arnold Korporaal
Fotografie Jos Heijnen (tenzij anders vermeld)
Ontwerp Van Alst grafisch ontwerp, Amsterdam
Druk De RaddraaierSSP, Amsterdam
Oplage 8.600

Deze uitgave is gedrukt op FSC papier, chloorvrij gebleekt en bedrukt met plantaardig inkten op een alcoholvrije drukpers. Aan de inhoud van het Petersburgjournaal kunnen geen rechten worden ontleend.

× Gemeente
× Amsterdam

Stadgenoot